

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Azərbaycanın "yaşıl enerji" layihələri uğurla irəliləyir. Bunların sırasında Prezident İlham Əliyevin "yaşıl enerji zonası" elan etdiyi Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə reallaşan layihələrin də özünəməxsus yeri var. O cümlədən Cəbrayıl rayonunda tikiləcək 240 meqavattlıq günəş-elektrik stansiyasının...

Bu günlərdə BP, "SOCAR Green" və Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondunun (ABİF) birgə müəssisəsi olan "Shafag (Jabrayil) Solar Limited" (SJSL) şirkətinin səhmdarları "Şəfəq" layihəsi üçün yekun investisiya qərarını qəbul edəblər. Eyni zamanda Səngəçal terminalının investorları - BP, SOCAR, TPAO, LUKOYL, "Cənub qaz dəhlizi", NİKO, MOL, İNPEKS, "EksonMobil", İTOÇU, ONGC Videsh, "Eni", MVM və "TotalEnergies" Səngəçal terminalının elektrifikasişdırılması (STEL) layihəsini təsdiqləyiblər. Bu layihə terminalın "Azərenerji" ASC tərəfindən idarə olunan dövlət elektrik şəbəkəsinə qoşulmasını təmin edəcək. Bunun üçün terminal ərazisinin həm daxilində, həm də ondan kənarda yeni obyektlər, o cümlədən yeni 220/110 kV-luq elektrik yarımstansiyası inşa olunacaq.

Hər iki layihə üzrə yekun investisiya qərarının və əlaqədar müqavilələrin rəsmi imzalanmasının Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində "Bakı-Ekspo" Mərkəzində keçirilməsi xüsusi önəm kəsb edir.

Qeyd edək ki, bu layihələr bir-birilə "virtual enerji ötürmə mexanizmi" adlanan yeni kommersiya modeli vasitəsilə sıx əlaqəlidir. Bu mexanizmə əsasən, "Şəfəq" stansiyası elektrik enerjisi istehsal edərək onu Cəbrayıl rayonunda "Azərenerji"yə verəcək. "Azərenerji" isə eyni həcmdə elektrik enerjisini Bakı yaxınlığında yerləşən Səngəçal terminalına ötürəcək. Hazırkı proqnozlara və planlara əsasən, "Şəfəq" və STEL layihələri birlikdə terminalın gələ-

Günəş "Şəfəq" saçıcaq

Yeni "yaşıl enerji" stansiyasının tikintisinin bu il başlanacağı nəzərdə tutulur

cək istismar dövründə buradakı əməliyyatlardan yaranan emissiyaların təxminən 50 faiz azaldılmasına imkan verəcək.

Onu da xatırladaq ki, hazırda terminal öz enerji ehtiyacını qarşılamaq üçün yeddi qaz turbinindən istifadə edir. Elektrikləşdirmədən sonra turbinlər mərhələli şəkildə söküləcək və bununla da istifadə edilməyən yanacaq qaz həcmlərini ixraca yönəltmək mümkün olacaq.

Təxminən 200 milyon dollar dəyərində olan "Şəfəq" Günəş-Elektrik Stansiyasının tikinti işlərinə bu il başlanacağı və bu işlərin əsasən yerli resurslardan istifadə olunmaqla 2027-ci ilin ortalarına-dək davam edəcəyi gözlənilir. Tikinti işlərinin pik dövründə 400-ə qədər yeni iş yerinin yaradılacağı nəzərdə tutulur.

"Şəfəq" layihəsi bütövlükdə BP şirkətinə məxsus olan "Light-source bp" tərəfindən həyata keçiriləcək və idarə ediləcək. SJSL şirkətinə iştirak payları belədir: BP 50,01 faiz, "SOCAR Green" 39,99 faiz və ABİF 10 faiz.

230 milyon dollar dəyərində olan STEL layihəsi Səngəçal terminalının operatoru olan BP tərəfindən həyata keçiriləcək və idarə olunacaq. STEL layihəsi üzrə tikinti işlərinə bu il başlanması planlaşdırılır və bu işlərin iki mərhələdə başa çatacağı nəzərdə tutulur. Birinci mərhələnin 2027-ci ilin ortalarında, ikinci mərhələnin isə 2028-ci ilin sonunadək tamam-

lanacağı gözlənilir. Hər iki layihə üzrə yekun investisiya qərarlarını dəstəkləmək məqsədilə bir sıra digər müqavilələr də imzalanıb. Məsələn, bunlardan ikisi "Şəfəq" layihəsi üzrə SJSJ ilə "Azərenerji" arasında imzalanan elektrik enerjisinin alqı-satqısı və SJSJ ilə "Azərenerji" arasında şəbəkəyə qoşulma müqavilələridir. STEL layihəsi üzrə isə "Azərenerji" ilə Səngəçal terminalının operatoru qismində BP arasında mühəndislik, təchizat, tikinti və quraşdırma işləri üzrə müqavilələr paketi, elektrik enerjisinin təchizatı müqaviləsi, eləcə də istismar və texniki xidmət müqaviləsi imzalanıb.

Bundan əlavə, həm "Şəfəq", həm də STEL layihələrini dəstəkləmək məqsədilə iki müqavilənin - BP, SJSL və "Azərenerji" arasında balanslaşdırma sazişinin, həmçinin BP ilə SJSL arasında elektrik enerjisinin alqı-satqısı müqaviləsinin imzalanması baş tutub.

Bu münasibətlə energetika naziri Pərviz Şahbazov deyib: "Prezident cənab İlham Əliyevin "yaşıl enerji"dən istifadəni təşviq edən siyasəti çərçivəsində "Şəfəq" GES və Səngəçli terminalının elektrikləşdirilməsi layihələri üzrə mühüm mərhələnin tamamlanması ilə ölkəmizin BP ilə strateji enerji tə-

rəfədləşdirmə yeni bir səhifə açılır. 240 MVt gücündə günəş stansiyasının "yaşıl enerji zonası" ərazisində inşası və dünyanın ən böyük neft-qaz terminallarından biri olan Səngəçalın elektrifikasişdırılması kimi önəmli elementləri birləşdirən bu layihə enerji təhlükəsizliyi və emissiyaların azaldılması istiqamətində orta, müntəzəm və yaşıllaşdırma məqsədini bariz nümunəsidir. Ölkəmizin neft-qaz sektorunda ən böyük investor olan BP-nin "yaşıl enerji" sahəsinə doğru sərmayələrini genişləndirməsi təşəbbüsünün uzunmüddətli strateji təməlini daha da möhkəmləndirir. Biz BP ilə birgə tək və etibarlı enerji

təchizatını deyil, həm də dayanıqlı və aşağıkarbonlu gələcəyin əsasını formalaşdırırıq".

"Azərənəriji" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri Baba Rzayev də layihələrlə bağlı fikirlərini bölüşüb: "Cənab Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə əhatələnən Azərbaycan energetikasında tez-tez əlamətdar hadisələrin baş verməsi artıq ənənə halına çevrilib. BP kimi dünya miqyaslı bir şirkətlə "Şəfəq" Günəş-Elektrik Stansiyası və Səngəçal terminalının elektriklişdirilməsi layihəsi də bunlardan növbətidir. Bu layihə ilk növbədə enerji təhlükəsizliyi, enerji effektivliyinə böyük dəstək verməklə yanaşı, "yaşıl enerji"nin əhatələnməsinə xidmət edir. Eyni zamanda bu layihə regionda enerji təhlükəsizliyinə nail olan Azərbaycan üçün əlavə əməkdaşlıq üfqləri açır. Bu layihə enerjinin istehsalı və ötürülməsi sahəsinə öz töhfəsini verməklə yanaşı, karbon emissiyasının azaldılmasına da böyük dəstək olacaq."

BP-nin Hasilat və Əməliyyatlar üzrə icraçı vitse-prezidenti Qordon Birrel layihənin əhəmiyyətini vurğulayaraq bildirib ki, qəbul edilən qərarlar onların həm Azərbaycanla əməkdaşlığında, həm də regiondakı biznes fəaliyyətində yeni bir mərhələnin başlanğıcını qoyur: "Şəfəq" layihəsi ölkədə günəş enerjisi hasilatına qoyduğumuz ilk investisiya olmaqla enerji sahəsindəki uğurlu əməkdaşlığımıza yeni bir istiqamət əlavə edir. Bu iki layihəni birləşdirən yeni innovativ yanaşma bizi sevindirir, çünki onun vasitəsilə Azərbaycanda idarə etdiyimiz ən böyük obyektlər terminalın əməliyyatlarından yaranan emissiyaları azalda biləcəyik. Azərbaycanla əsasən neft və qaz sahəsini əhatə edən uzunmüddətli tərəfdaşlığımızda bu yeni mərhələni alqışlayırıq və əminik ki, bu, regionda dayanıqlı enerji sahəsində növbəti təşəbbüslərin həyata keçirilməsinə yol açmağa kömək edəcək".

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*